1943 MÁJ. 29.

ORSZÁGOS LUTHER SZÖVETSÉG
EVANGÉLIKUS TEMPLOMOK SZERKESZTŐSÉGE
Budapest, IV., Bástya-utca 12
Telefon: 187—455

Gy.

**Határidős!
Egyházi közérdekből
nagyon fontos!**

bányai egyházkerület
pestmegyei felső egyházmegye

Nyilv. sz. 132.
12 Tklad egyházközség
u. p. Domony, Pest-Pilis-Solt-kiskun vármegye

Az evangélikus templomok adataira vonatkozó kérdőív.

AZ EGYHÁZKÖZSÉG.

1 Mikor alakult az egyházközség?

Anya- társ-, missziói-, leány, vagy fiókegyházközség-e? anyaegyhái 1905óta

Az egyházközség lélekszáma? .....

Jelent-e meg az egyházközség történetéről könyv, füzet, ismertetés? Ha igen, kérjük címünkre megküldeni. (Kívánatra visszaküldjük.) nem

A TEMPLOM.

2. Van-e temploma?

Több temploma is van? nincs

Melyik temploma hol van? csak 1. temploma a község főútja közepén

Eredeti evangélikus templom-e, vagy előbb más egyházé volt? eredeti evang.

A templom mikor épült? (Mettől-meddig épült?) 1834.

A templomépítés történetének főbbadatai és főbb mozzanatai: Az építés főbb mozzanataitól, idejéről, költségéről való helyi emlékezet elhalványodott, vagy elaludt. Csak azt tudjuk, hogy a templom építőmestere Tarnopolkühl volt. A harangláb a templom felett, a mellvédzet állt. Valamivel később tornyot is emeltek hozzá, de annak ideje bizonytalan. 1902-ben a tornyot magasabbra emelték és a templomot meghosszabbították majdnem kétszeresére (az oldal sírtól a templomlajó 1/3 része és a szentély, mely ovális alakban veri körül az oltárt

régi | új

Ki volt a templom tervezője, építője? Haulits építőmester, Ercsi.

Újabb templom esetén ki volt ennek tervezője, építője? Haulits és Miklián, Ercsi

Korábban volt-e más temploma az egyházközségnek? —

Mit tudnak róla? .....

Az üldözések idején hány templomot vettek el, a jelenlegi templom tehát hányadik temploma? —

Újonnan épült-e a templom, vagy a régi átépítése? átépítés

Mostani alakját mikor nyerte? 1902

A TEMPLOM KÜLSEJE.

3. Milyen a templom külső falazata? vakolt.

Támpillérei, oszlopzata, vannak-e rajtuk díszítések, feliratok, domborművek, ábrázolások, mit vagy kit ábrázolnak? /

Alkalmaztak-e itten keresztyén jelképeket (szimbólumokat), mit ábrázolnak azok és hol foglalnak helyet? /

4. Vannak-e a templomra vonatkozó rajzok, tervek (építészeti tervek), alaprajzok, képek, leírások, stb.? /

Megjelentek-e ezek írásban, vagy nyomtatásban és hol? Ha igen, kérjük címünkre megküldeni. (Kívánatra visszaküldjük.) /

Műemlék számba vehető-e a templom? /

5. A torony.

A templomnak van-e tornya? igen

Mikor épült a torony? (Mettől-meddik épült?) Az első 1840 körül, felemelve 1902.

A torony egybe van-e építve a templommal? egybeépítve

Külön áll-e? /

A torony stílusa elüt-e a templom stílusától? nem

A tornyon vannak-e díszítések, ábrázolások, keresztyén jelképek (szimbólumok?) /

Mit ábrázolnak? /

Ki volt a torony tervezője? Haulits és Miklián, Aszód.

Ki volt az építője? " "

Műemléknek tekinthető-e? /

6. A harangok.

A harangok száma: 4.

Nevezetesen, értékesebb harangok: 1 harang az egyház alakulása korából

Mikor készültek? 1793

Mi a nevezetesebb harangok jellegzetessége? (Ábrázolása, felirata, tudnivalók róluk:) Pesten készült (nepedt.)

3 harang az 1914-18 háboruba elvittek hekébe Seltenhoffernél készült sopronban (az egyik, a legnagyobb cca 180 kg 1922-ben, a masik kettő cca 120 ro 50 kg 1927-ben)

7. Van-e harangjáték? /

Mit játszik? /

Mikor készült? Tervezője:

8. Ha nincs torony, harangláb van-e és hol? /

Milyen a harangláb? /

Van-e művészi jellege és mi? (Faragás, díszítése, keresztyén jelképek, (szimbólumok) stb. /

9. A kápolna.

Van-e külön kápolna? /

Mikor épült? /

Alkotója: /

Berendezése, műértékei? (Leírása mint a templomnál.) .....

10. Van-e külön keresztelő kápolna? .....

Hol van? .....

Mikor épült? .....

Alkotója: .....

Berendezése, műértéke: (Leírása mint a templomnál.) .....

11. Van-e sekrestye? nincs

Van-e a sekrestyének külön oltára, oltárképe, feszülete? .....

Alkotóik: Pavlits és Miklián, Arad

Koruk: 1902

A sekrestye berendezése, műértékei? (Leírása mint a templomnál.) .....

A TEMPLOM BELSEJE, BERENDEZÉSE, FELSZERELÉSE.

12. A templom belső tere.

Milyen a templom alaprajza? (téglalapos, négyzetes, köralakú, sokszögű stb., hosszhajós, többhajós, keresztbajós, egytermes-e, többtermes-e, van-e külön oltártere?) téglalapos, oltártéres (ovális menetely)

Hol van az oltár? (Az oltártérben vagy a gyülekezeti térben áll-e?) oltártérben

Hol van a szószék? gyülekezeti tér oltár felőli jobb sarkában.

Hol van a keresztelő medence? oltártér és gyül. tér határán, középütt.

Hogyan vannak elhelyezve? .....

A templom főbb méretei? .....

Belső hossza 26 m.

Belső szélessége 7.50 "

Belső magassága 5.— (csak a rendelkezésre álló tudott adatokat, vagy csak könnyen megmérhető esetben kérjük.)

A templom befogadó képessége? .....

A templom összes ülőhelyeinek száma? 250

Ebből a földszinten van 230

Ebből a karzaton van 20

Hogyan állnak a padok az oltárhoz, vagy a szószékhez viszonyítva? (A padok az oltár, vagy a szószék felé állnak-e, kézirajzzal is felvázolható.)

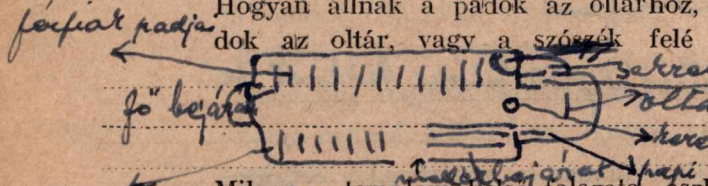

Milyen a templom belső falazata, oszlopzata, van-e rajta díszítés, ábrázolás, dombormű, ige, felírás, vagy falfestés? .....

nem vasárnapiba öltözött bánya, kisbányát, ünnelgenia, vendégek padjai

a vasárnapiba öltözött 2, esetleg 4 sorban állanak a padok körül

A dombormű, vagy festés ábrázoló vagy csupán díszítő jellegű? .....

Felhasználtak-e itt keresztyén jelképeket? (szimbólumokat.) .....

Mit ábrázolnak azok és hol foglalnak helyet? /

Alkotójuk: /

Koruk: /

Műemlék-számba vehetők-e? /

Milyen a templom mennyezete?

Miből készült? (Sik, boltozatos, kazettás, fából, téglából, vasbetonból stb.)
Van-e a menyezeten díszítés, stukkozás, festés, ábrázolás, keresztyén jelképek? sík stukkozott

Hogyan vannak elhelyezve, befoglalva és mit ábrázolnak? /

Műemlék-számba vehetők-e? /

Van-e a templomban karzat, van

Hány karzat van, hogyan vannak elhelyezve? 1 karzat az oltárral szemben 2 vasoszloppal alátámasztva

Milyen a karzat díszítése, festése, domborművei s azok ábrázoló, vagy csupán díszítő jellegűek-e? Mit ábrázolnak? Hol foglalnak helyet? Felhasználtake- itt keresztyén jelképeket?

Énekszámtáblák: vannak falról lapolható számokkal

13. Templomablakok, üvegfestmények.

díszítésük, ábrázolásaik, alkotási idejük, szerzőjük, adományozóik, feliratai.

Színes üveg díszítés (ércsík nélkül)

14. Világítják-e a templomot,

ha igen, mivel? (Villany, gáz, petróleumégőkkel, gyertyákkal, stb.) gyertyákkal

15. Templomi csillárok és karégők.

Mely korból valók, készítőjük, anyaguk, díszítésük, ábrázolásaik, jelképek, készítési idejük. 2 rés + 1 ötös vas (aranyozott) csillár cca. 1902-ben
nem értékesek, 2 aranyozott vas karégő "

16. Az oltár.

Fel van-e emelve lépcsőkkel? nem

Körül van-e rácsozva? "

Milyen a rácsozása? esztergályozott, fehéres barnított fa.

A rácsozás díszítése (jelképei): /

Van-e körüljárója? (Körüljárják-e úrvacsora osztáskor.) nem

Az oltár formája: önálló asztaloltár-e, vagy felépítményes oltár-e képpel, vagy pedig felépítményes, képpel és szószékkel egybeszerkesztett oltár-e?
felépítményes oltár képpel

Mikor készült az oltár? 1902-ben

Alkotója? Hanlits és Miklián, Aszód

Anyaga: (márvány, kő, tégla, fa, stb.) tégla, cement, olajfestékes márvány utánzatra festve

Milyen az oltár felépítménye: (kerete, vagy oszlopzata)

tégla.

Van-e az oltáron, talapzatán, oldalán, asztalán, felépítményén díszítés, ábrázolás, dombormű, keresztyén jelképek és mik azok?

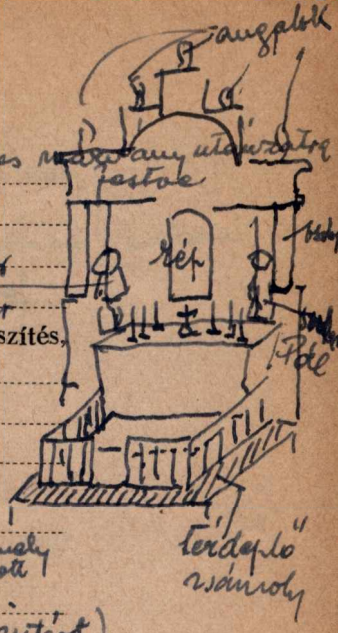

17. Az oltárkép

Mit ábrázol? Jézus feltámadása

Eredeti-e vagy másolat? másolata a régi oltárképnek, mely elkallódott

Olajfestmény-e, vagy olajnyomat? stb. olajfestmény

Ki festette és mikor? festen 1902-ben (60 forintért)

Mesterjegye: (a festő kézjegye, esetleg évszáma) ?

Műemléknek tekinthető-e az oltárkép? nem

Voltak-e, vagy vannak-e az oltárképen kívül más képek, vagy szobrok a templomban? igen.

Szerzőjük, mesterjegyük, melyik korból valók, anyaguk, kit vagy mit ábrázolnak? értéktelen gipsz szobrok 1902-ből

Műemlék-számba vehetők-e? –

18. A szószék.

Mikor készült? 1902-ben készült

Alkotója: Némedi Béla asztalos Aszódon

Anyaga: (kő, márvány, fa, stb.) fa

A szószék faragványa, díszítése, Van-e rajta ábrázolás, mit vagy kit ábrázol, keresztyén jelképek? –

Van-e a szószéknek sátora (baldachinja), milyen a díszítése, milyen ábrázolás van rajta, jelképek? a baldachin alján galamb (a szt. lélek jelképe) tetején harsonát fuvó angyalka szobor.

Műemlék-számba vehető-e a szószék? –

19. Oltárterítők, szószékterítők, oltári párnák.

Vannak-e régi oltár- és szószékterítők, oltári párnák?

Ezeknek leírása, anyaga:

Mivel van hímezve, szőve?

Van-e rajta ábrázolás, ige, felírás, vagy díszítés, milyen jelképekkel? (mit ábrázol, felirata)

Népi eredetű díszítések-e?

Milyen korból valók?

Ki volt a készítőjük, tervezőjük? (csak ha ismeretes) -/-

A templomi terítőkészlet megfelel-e a liturgikus követelményeknek? (Oltárterítők és szószékterítők színei?) részben

Oltárterítőt és szószékterítőt mikor milyent használnak? Advent, bőjt, temetés fekete; Husvétkor, Karácsonykor, Pünkösdkor – fehér; máskor, amilyet adomány oltak

Van-e rajtuk ábrázolás vagy felírás és mi? -/-

Beborítja-e egészen az oltárt? igen

Az oltárlapra használnak-e külön terítőt, vagy nem? igen

Az oltári edények alá tesznek-e ú. n. korporálét, vagy nem? nem

Ezek leírása. -/-

Vannak-e úrvacsorai edényterítők? van

Ezek színe, anyaga, díszítése, ábrázolása, jelképei, felírásai, stb. lila selyem kendő rajta ezüst szállal hímzett kereszt

20. Liturgikus egyházi, vagy régi papi ruhák. (Albák, kazulák, stb.)

Anyaguk, készítési idejük, készítőjük, díszítésük, ábrázolásuk, jelképeik? -/-

21. Oltári és templomi szőnyegek.

Anyaguk, szövésük, díszítésük, ábrázolásaik, jelképeik, tervezőjük, adományozójuk (csak ha ismeretesek), a készítés ideje, a szőnyeg állapota, hol és mikor használják? oltár előtt értéktelen fotószőnyeg

22. Oltári térdeplők.

Anyaguk, formájuk, díszítésük, ábrázolásaik? kivarrott kézimunka, párna (csonka magyarország „nem, nem, soha!" felírással

Készítési idejük: 1930 körül

23. Az oltárt hogyan világítják?

(Égő gyertyákkal, villanygyertyákkal?) égő gyertyákkal

24. Az oltárt hogyan díszítik?

Vázákkal, virágokkal? Vázába rakott friss virágokkal

25. A keresztelő medence.

Mikor készült?

Alkotója:

Mérete: 1·20

Anyaga: (márvány, kő, műkő, fa, vas, stb.) óvalis talpas

Formája: vörös eres márvány oszlop tetején medence

Van-e rajta díszítés, ábrázolás, keresztyén jelképek, felírás, az ábrázolás mit ábrázol, mi a felirata? kúp szerű fafedő tetején Jézus megkeresztelését ábrázoló faragott szoborcsoporttal (értéktelen!)

Műemlék-számba vehető-e? -/-

26. A padok.

Vane- külön lelkészi pad, vannak-e külön presbiteri padok, oldalpadok (stallumok)? igen

Külön pad a lelkészi család részére van-e? nincs (a lelkészi padban!)

Faragványosak-e, díszítésük, ábrázolásuk? -/-

Vannak-e rajtuk keresztyén jelképek? -/-

Mely korból valók? 1902

Műemlék-számba vehetők-e? -/-

A gyülekezeti padok.

Mikor készültek? 1902

Van-e a padokon díszítő faragás, vagy díszítő festés, díszítő ábrázolás, vagy jelképek? -/-

AZ ORGONA.

27. Van-e a templomnak orgonája?

Hány játékos az orgona? 4

Az összes regiszterek felsorolása név szerint: ~~1883~~. Manual C. dur. ~~Prinz~~ Principál 2 láb, Manual fuvola 8'; Manual dolce 4'; Mixtura

Mikor és ki építette az orgonát? 1883 építője ismeretlen

Műtörténeti értéket képvisel-e az orgona? -/-

1850 előtt épült-e, vagy azután? -/-

Csuszkaládás-e az orgona? csuszkaládás

Milyen a homlokzata (prospekt)?

Vannak-e rajta ábrázolások, jelképek, felírások és mi? nincs

Kérünk fényképet a nagy, vagy történelmileg értékes orgonákról.

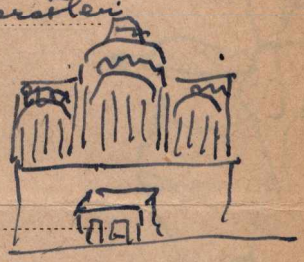

URVACSORAI ÉS KERESZTELŐ EDÉNYEK.

28. Urvacsorai edények.

Ostyatartó szelencék (cibóriumok)

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.) fém 1931.

Mesterjegyük és hitelesítő jegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk. (Nagyon vigyázzunk, hogy az adományozási évszámot ne tévesszük össze a mű szereztetési idejével.) tégla alakú ezüstözött felirata felül Ján. 6. 51 oldalt: Ajándékozta Braun József konfirmációjának emlékére

Műértékek-e? -/-

Ostyaosztó tányérok (paténák)

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.) fém aranyozva

Mesterjegyük és hitelesítő jegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket) -/-

Formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk. (Nem tévesztendő össze az adományozás ideje a készítés idejével.) lapos tányérka. Felirat: Sz. Ján. N. 1. Ro. 35. F. Én vagyok az életnek ama Kenyere aki én hozzám jő, semmiképpen meg nem éhezik

Műértékek-e? -/-

Urvacsorai kelyhek:

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.) aranyozott fém

Mesterjegyük és hitelesítő jegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk.) talpas pohár Felirás: Sz. J. Ap. Kö 1° Lev. 1. R. 1. V. A Jézus krisztusnak vére tisztits meg minket minden bűneinkből. A talp alatt Felirás: G. R. Ged. Iklad = Helységnek 1834. Megújíttatta J. J. 1928.

Műértékek-e? ?

Beteg úrvacsoraosztó kelyhek.

Leírása, mint a kelyheknél. /

Urvacsorai borkancsók.

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.) ezüstözött fém

Mesterjegyük és hitelesítőjegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket.) /

Forájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, adományozási feliratok, évszámok, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk. Felirás: Zur Ehre Gottes spendete Daniel Ecker und Theresia Braun zum Andenken an Ihre Confirmation 1915

Műértékek-e? /.

29. Keresztelő kannák, keresztelő tálak.

Anyaguk: (arany, ezüst, fém, stb.) ezüstözött fém

Mesterjegyük és hitelesítőjegyük: (kérjük mellérajzolni a jegyeket.)

Formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, mesterük, készítési idejük, esetleg adományozójuk. (Nem tévesztendő össze az adományozási év a készítés idejével.)

Felirat: Gewidmet v. Maria Haas geb. Braun 1908

Műértékek-e? /

OLTÁRI FELSZERELÉSEK.

30. Feszületek, keresztek

Anyaguk: réz test és niklelezett fém kereszt és alap

Mesterjegyük, hitelesítőjegyük: —

Formájuk, díszítésük, esetleges ábrázolásaik, keresztyén jelképek, igei feliratok, mesterük, készítési idejük, adományozóik.

Emlékül konfirmációm alkalmából 1934.
Kreidelmayer Pál.

Műértékek-e? —

31. Oltári gyertyatartók.

Anyaguk: 8 drb. réz (2 tömör) és 2 aranyozott vas gyertyatartó

Mesterjegyük, hitelesítőjegyük, készítési idejük, mesterük, esetleg adományozójuk. —

Díszítésük, ábrázolásuk, jelképek, feliratok.

—

Műértékek-e? —

32. Műérték jellegű oltári virágvázák.

Anyaguk: —

Mester- és hitelesítőjegyük, formájuk, készítési idejük, díszítésük, ábrázolásaik, mesterük, esetleg adományozójuk. —

33. Csengettyük, csengettyüs gyüjtőperselyek.

Anyaguk, formájuk, készítési idejük, díszítésük, ábrázolásaik, mesterük.

—

34. Perselyek, gyüjtőládák.

Anyaguk, formájuk, díszítésük, ábrázolásaik, mesterük, feliratok, készítési idejük. 3. tégla alakú deszka skatulya

RÉGI BIBLIÁK, IMÁDSÁGOS ÉS ÉNEKESKÖNYVEK.

35. Régi oltári bibliák.

Kiadási idejük, illusztrációjuk (fametszet, rézmetszet stb.), bekötési táblájuk, díszítésük, ábrázolásaik, készítési idejük? 1888. Gestiftet von der Luther-Kirche zu Plauen in/V.

36. Régi oltári agendák és imádságos könyvek.

Kiadási idejük, illusztrációjuk (fametszet, rézmetszet stb.), bekötési táblájuk, díszítésük, készítési idejük, szerzőjük?

—

37. Régi templomi énekeskönyvek.

Szerzőjük, kiadási idejük, illusztrációjuk (fametszet, rézmtszt, hagjgyzésük stb.), bekötési táblájuk, díszítésük, ábrázolásaik, készítési idejük?

—

38. Régi templomi dallamos (korál) könyvek.

Leírása mint az énekeskönyveknél. /

A TEMPLOM KÜLSŐ TERE, KÖRNYÉKE.

39. Parkozott-e a templom környéke? igen

Fákkal, díszbokrokkal, virágágyakkal díszített-e? igen

40. Van-e a templomnak kriptája?

Nevezetesebb halottak. Műértékű síremlékek, sarkophagok, azokon lévő ábzásolások, faragványok, díszítések, keresztyén jelképek. /

41. Van-e a templom körül temető? nincsen

vagy sírhelyek, ezek között értékesebb műemlékek, nevezetesebb halottak, síremlékek, műértékű ábrázolások, díszítések, keresztyén jelképek /

TEMETŐK.

42. Van-e az egyháznak temetője? igen

Vannak-e abban nevezetesebb műemlék jellegű síremlékek, nevezetesebb ábrázolások, szobrok, domborművek és kit, vagy mit ábrázolnak, feliratok, milyen korból valók, alkotóik. a Ráday grófi család síremlékei kriptak.

A TEMPLOMMAL VONATKOZÁSBAN ÁLLÓ SZEMÉLYEK.

43. Kik azok, akik a templom építésénél, berendezésénél, felszerelésénél kimagaslóbb érdemeket szereztek? Gr. Ráday Gedeon 1834 körül a téglát stb. adta.; Kirchknopf Gusztáv az első lelkész 1906.; a Mayer, Kreydelmayer és Brann családok

44. Nevezetesebb régi lelkészek, püspökök,

akik az egyházközségben működtek. mint Asódon /

45. Nevezetesebb világi egyházi férfiak, mint Asódon

felügyelők, másodfelügyelők, gondnokok, alapítványtevők, stb. /

46. Jelenlegi lelkész, ~~lelkészek~~ neve. Farkas Ferenc, Iklad

A jelenlegi egyházfelügyelők, gondnokok neve. Dr. Gregersen Nils Bpest. IX. Lucor u. 5. Kreidelmayer Pál, Iklad

FÉNYKÉPEK.

47. Fényképfelvételeket kérünk

a templom külsejéről, belsejéről, oltáráról, műemlékjellegű műkincseiről. Úrvacsorai és keresztelő edényeiről stb.

A fényképeket a fény- és árnyék játékában kérjük felvenni. A megvilágítás a tárgyakat is a fény és árnyék kiemelő hatásában érje.

KUTATNIVALÓK.

48. Kérjük a Lelkész Urakat, hogy a templom és a paróchia padlásait, sekrestyéjét, lelkészi hivatalait, irattárát, szekrényeit, lomtárát, félszereket, kamarákat kutassák át,

hogy nincsenek-e használaton kívül helyezett régi templomi felszerelések. feszületek, keresztek, képek, szobrok, edények, bibliák, énekeskönyvek, perselyek, gyüjtőládák stb. Restaurálhatók-e ezek? Kivétel nélkül minden kimustrált, vagy kiselejtezett tárgyról kérünk rövid leírást, feltehető ugyanis, hogy ezek között felbecsülhetetlen műértékeket menthetünk meg egyházunk és a kultúra számára. (Esetleg költségünkön leutaznánk megtekintésük végett a szükséges restauráció céljából.)

A TEMPLOM ÉS A GYÜLEKEZET.

49. Milyen ünnepeken van istentisztelet? Minden egyházi, állami és helyi jellegü ünnepen

50. Milyen liturgia szerint folyik az istentisztelet? a német régi évekés; a magyar Raffay-féle

51. Van-e a gyülekezetnek régi liturgiája?

Használatban van-e? igen

52. Melyek a gyülekezet által legkedveltebb énekek általában?

(Adventben, karácsonykor, ó-év és újévkor, vízkeresztkor, bőjtben, nagycsütörtökön, nagypénteken, husvétkor, pünkösdkor, szentháromságkor és a szentháromsági vasárnapokon, a reformáció ünnepekor, bűnbánati napon, halottak napján, az egyházi esztendő végén, kereszteléskor, úrvacsora vételkor, esketéskor, temetéskor stb.) Wach auf mein Herz und singe; Der lieben Sonne Licht und Pracht; Stille Nacht...; Ehre sei gott in der Höhe...; Lass das Vollendungsfest uns heut.... Erős vár a mi Istenünk...; Jézus életemnek...

53. Melyek a legkedveltebb dallamok,

milyen énekek dallamára énekelnek legtöbbször? sokat és szívesen énekelnek németül, magyarul sőt a Transszeinsból is.

54. Milyen énekeskönyvet használt a gyülekezet Liedersschatz, és Dunántuli énekeskönyv

az idők folyamán (ha lehet, a XVII. századtól kezdve)?

55. Melyik énekeskönyvet használják? mint fennt.

56. A ma használt énekeskönyvben foglalt énekeken kívül énekel-e mást is a gyülekezet?

Ha igen, kérjük a leírt éneket a szerző nevével, dallamjelzéssel és a szereztetési év megjelölésével megküldeni. igen.

Egyházi énekkar:

Egyházi zene: rossz argona

57. A gyülekezetben milyen helyi szokások kapcsolódnak a templomhoz? régebben karácsony éjfélkor énekeltek a toronyban

58. A gyülekezet templomi ájtatosságára jellemző adatok.

(Templomjárással kapcsolatos szokások, történetek, különös tekintettel a népszokásokra és figyelemmel a gyülekezet nemzetiségére és népviseletére.)

A Styriából vallásuk miatt kiüldözött, 1740–60 s Würtenbergből bevándorolt és a Ráday grófi család által letelepitett németek külön nyelvszigetet alkotnak. Nyelvüket mind máig megtartották sok szláv hatással a szomszéd evangelikusok ~~által~~ kal való keveredés miatt. Szokásaik is asszimiláltak. Majdnem mindenki három nyelven beszél. A templomhoz ragaszkodó, szorgalmas, takarékos, ma már az aszódi s domonyi hatért is felvásároló nép. Sokszor csodálatosak az eredményei áldozatkészségének a német jellemvonás összetartó ereje által.

59. Voltak-e, vagy vannak-e valamiféle népszokások

egyházi ünnepkor, vagy egyéb ünnepi alkalmakkor.

60. Kérünk a jellegzetesebb gyülekezeti életről, vagy gyülekezeti szokásokról és szórvány-életről fényképeket és leírásokat, rövid ismertetéseket.

A lelkész urakat arra kérjük, hogy amennyiben valamely kérdés után a feleletre szánt hely kevés, úgy szíveskedjenek a pontszámra és a kérdésre való hivatkozással egy külön mellékleten válaszolni az egyházközség nevének a feltüntetésével.

Iklad 1943 május hó n.

Jankasferenc

lelkész.

Felelős kiadó: Vass János — Bethlen Rt. Műsz. igazgató: Lombár László.

Iklad. /~~utolsó p~~ u. p.: Domony, Pest-Pilis-Solt Kiskun ~~kk~~.vm
~~Bányai e.k. Pestmegyei felső egyház.~~

Anyaegyház 1906 körség óta, ~~lélekszámaxismeretlenx~~ Temploma 1834-ben épült. Toronynélküli volt. A harangláb a templom feletti emelkedésen áll. Valamivel később tornyot is emeltek hozzá, de ennek ideje bizonytalan. 1840 körül lehetett. 1902-ben a tornyot magasabbra emelték és a templomot meghosszabbitották, majdnem a kétszeresére, oltártérrel. Az átépités, illetve megnagyobbitás tervezői és épitői Haulitsch és Miklián épitőmesterek, ~~Aszód~~. Az egyház alakulásának a korából, 1893-ból van egy harang, amely Pesten készült, repedt. Ezen kivül még három harangja van, melyek későbben készültek. Ez a régi harang is bizonyitja, hogy az egyházközség sokkal régebben alakult, s valószinü, hogy ~~xxtemplomaxisxsokkalxrégx~~ ~~gabbi~~ régebben is volt már temploma. A jelenlegi templomának külső falazata vakolt, alaprajza téglalapos, oltárteres. Hossza ~~3x~~ 26 ~~méter~~, szélessége 7.50 ~~méter 50~~, magassága 5 ~~méter~~. Ülőhelyeinek a száma 250, ebből a füldszinten van 230, karzaton 20. A templom menyezete sik, stukaturos. ~~Egy~~ karzata van, az oltárral szemben, két vasoszloppal ~~van~~ alátámasztott. Oltára felépitményes, szószékkel egybeszerkesztett ~~van az oltár~~. 1902-ben készült, Haulitsch és Miklián Aszódon készitette. Két oldalán Péter és Pál apostolok szobrai láthatók. A szószéket 1902-ben Németh Béla készitette, fából ~~készült asztalosmunka~~. ~~A templom~~ Sátorának alján Szentlélek jelképe van, galamb alakjában. A sátor tetelén harsonát fuvó angyalka szobor.

Oltárképe Jézus feltámadását ábrázolja. Az elveszett régi oltárkép másolata, ~~mely elveszett.~~ olajfestmény. Pesten festették 1902-ben, festője ismeretlen. Urvacsorai és keresztelő edényei ezüstözött fémből készültek, igei feliratokkal. Urvacsorai kelyhe 1834-ből származik.

Keresztelő medencéje vörös márvány, kupszerü, fából készült tetején Jézus megkereszteltetését ábrázoló fafaragásu szoborcsoport van. Oltár és szószékteritői csak részben felelnek meg a liturgikus követelményeknek, rajtuk aranyszállal himzett kereszt van.

4 játékus osztrnája 1883-ban épült.

A jelenlegi lelkész Farkas Ferenc. Egyházközségi felügyelő Dr. Gregersen Nils, Budapest. Gondnok Kreidelmayer Pál, Iklad.